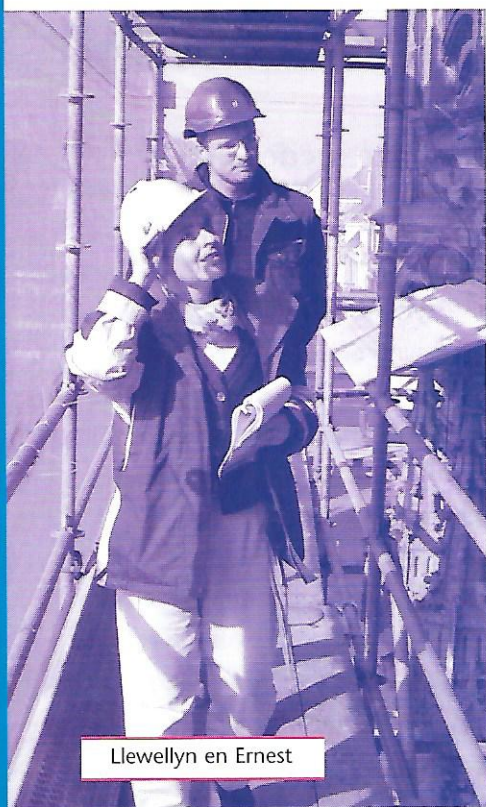

Roest bedreigt Oude Raadhuis in Kampen

Jurriëns Groningen en Bouw'75 hebben een prachtig project onder handen. Het gaat om het Oude Raadhuis in Kampen dat uit de tweede helft van de vijftiende eeuw dateert. Het is een rechthoekig gebouw in laat gotische stijl, compleet met arkeltorentjes, vaandeldragende leeuwtjes op de balustrade en een toren in de vorm van een opengewerkt ui.

door Llewelyn Bogaers

Llewellyn en Ernest

Na brand in 1543 is het interieur ingrijpend gemoderniseerd. Wereldberoemd is de renaissance schouw aan de noordmuur van de schepenkamer die de Utrechtse beeldhouwer Colijn de Nole in 1545 heeft opgeleverd. Deze zaal is dan ook het meest spectaculair, niet alleen door de schouw, maar ook door het schitterend houtsnijwerk aan het eikenhouten gestoelte. Boven de stoel van de schepen-burgemeester is in 1545 een schildering van het Laatste Oordeel aangebracht: de vonniswijzende schepenen moesten zich realiseren dat ook zij eens geoordeeld zullen worden! Deze zaal is nog geheel in oude stijl bewaard, inclusief de rondgaande houten ligger waarin vaandels en wapens stonden. De eikenhouten kap draagt een tongewelf, maar dan in accoladevorm. Heel bijzonder is hier de toegang tot de toren die gemodelleerd is rond een lichtgebolde smeedijzeren deur die Kampen in 1362 op Zwolle heeft buitgemaakt. Toen bestond er nog geen voetball!

De restauratie verkeert nog in de verkennende fase. Het bouwkundig onderzoek heeft nogal wat onaangename verrassingen opgeleverd. De prachtige kap herbergt houtworm en de bonte knaagkever. Op dit moment vallen bakstenen uit de noordelijke arkeltorentjes: het ijzeren frame, dat al uit de bouw-tijd dateert en uit kettingankers en doken bestaat, is gaan roesten en drukt steen uit de muur. Het meest verontrustend is echter de wankele staat van de noordgevel. Dit probleem was al in de negentiende eeuw onderkend. Men schreef de instabiliteit destijds toe aan het gewicht van de schouw en heeft toen het draagvlak van de gevel vergroot. De echte oorzaak wed helaas niet vastgesteld. Uit recent onderzoek is gebleken dat ook de noordgevel te lijden heeft van roestvorming. De zandstenen schouw wordt over de hele breedte gedragen door een ijzeren muur-anker dat waarschijnlijk uit 1543 stamt. Ook al ligt het anker diep in de muur, toch is het door roest aangetast. Wordt dit ijzer niet vervangen, dan is de kans groot, dat gevel en schouw op den duur instorten. Dit herstel zal uitvoerder Ernest Jager nog wel enkele hoofdbreken kosten, want het zal niet eenvoudig zijn om het gewicht

dat dit anker torst op te vangen. De arkeltorentjes worden in ieder geval helemaal afgebroken. Zij krijgen een nieuw frame van edelmetaal, koper of brons of van roestvrij staal.

Door die zorgelijke noordmuur is het hele gebouw uit evenwicht. Dit is vooral merkbaar in de zaal onder de schepenzaal. Als het constructieve herstel in de noordmuur voltooid is, moet hier in het gedeelte van het plafond waarop de schouw rust een nieuw draagvlak gecreëerd worden. Ook zijn er ingrijpende werkzaamheden nodig aan de moederbalken die bij vorige restauraties niet altijd vakkundig behandeld zijn. Toen ik Ernest Jager vroeg wat hem het meest fascineerde in dit gebouw zei hij: "de geschiedenis, daar kan je zoveel van leren". Hij heeft het allemaal in zijn hoofd, en dat is veel: het constructieve onderhoud is zwaar verwaarloosd. Het is te hopen dat Kampen alle benodigde werkzaamheden kan financieren. Want het gaat om een uniek bouwwerk dat voor het nageslacht bewaard moet blijven. Het Oude Raadhuis heeft al een nieuwe bestemming: het wordt ingericht als stadsmuseum en is dan voor iedereen te bezichtigen.

